Horizon-TAAL

Jaargang 48 - nummer 274 juli-augustus 2015

www.esperanto.be

Met steun van het Vlaamse Gewest

INHOUD

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.
47ste jaargang - juli - augustus 2015
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd

Redactie en administratie: Vlaamse Esperantobond v.z.w. - Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
tel.: 03 / 234 34 00 - Epost: horizon.taal@esperanto.be
webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl

Abonnementen: 25,00 EURO

Rekeningen: t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen
KBC IBAN BE31 4025 5105 3155, BIC: KREDBEBB
de Post IBAN BE66 0000 2653 3843, BIC: BPOTBEB1

Redactie: Pieter-Jan Doumen

Tekstopmaak: Eriko D'Hondt

Medewerkers: Lode Van de Velde, Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Emiel Van Damme, Kris Panis, Julia Litvinova, Ivo Vercammen e.a.

Verantwoordelijke uitgever: Pieter-Jan Doumen, Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een drukklaar geleverd exemplaar
BTW-tarief van 21% op deze tarieven.

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1	257	625	1000
formaat 1/2	150	375	600
formaat 1/3	110	275	440
formaat 1/4	80	200	320
formaat 1/8	55	140	220
formaat 1/12	30	75	120

TEN GELEIDE

Beste Lezers,

De zomer is begonnen, en de meesten onder ons zullen dan kunnen genieten van een heerlijke en welverdiende vakantie in een zonnig land. Ik hoop dat u dan toch nog de tijd zult vinden om dit vakantienummer van *Horizon-taal* te lezen, dat gezien de vakantie, ook minder lectuur bevat. Ik wens u alvast, ook al blijft u thuis, een heerlijke, ontspannende vakantie.

Pieter-Jan Doumen,
Hoofdredacteur

ILEI-CONFERENTIE IN OOSTENDE

Van vrijdag 17 juli tot zaterdag 25 juli organiseert de Vlaamse Esperantobond, afdeling La Konko Oostende, met ILEI de 48ste conferentie voor Esperantoleraars te Oostende. Dit gebeurt in de jeugdherberg De Ploate, in de Langestraat.
Inschrijven kan nog enkel via de webstek, waar alle informatie over de conferentie te vinden is. Voor personen die slechts voor één dag komen, bijvoorbeeld voor de opening op zaterdag, of voor het symposium op donderdag, zijn er speciale prijzen afgesproken met ILEI.
De normale prijs voor 1 dag is 30 euro, en daarvoor krijg je ook het conferentieboek en de conferentietas.
Wie op vrijdag 17 juli naar de frandvespero komt of op zaterdag 18 juli om 10 uur de opening van de conferentie in het stadhuis wil bijwonen, kan dit voor 10 euro. De rest van de activiteiten op vrijdag en zaterdag is gratis. Zo is er bv. op zaterdag van 14 u. tot 18 u. een mooi spektakel op het Sint-Petrus- en Paulusplein.
Op andere dagen kan er ook 10 euro betaald worden door personen die aan geen activiteiten van de conferentie deelnemen, maar rond de inschrijvingstafel of bij de boekenstand van FEL blijven. Natuurlijk krijg je voor 10 euro geen conferentieboek noch conferentietas. De tas zal ook apart te koop aangeboden worden.

Marc Cuffez, voorzitter ILEI BELGIO en LKK Conferentie

VIKIPEDIO RAPIDE KRESKAS

La nombro de la artikoloj de Vikipedio, la esperanta versio de Wikipedia, sumiĝas nun je pli ol 216 000 artikoloj – http://eo.wikipedia.org/wiki/Vikipedio.
WikiTrans, la aŭtomata tradukprogramo de la anglalingva Wikipedia, enhavas nun 4.434.742 artikoloj – http://epo.wikitrans.net/
Tiuj artikoloj estas libere uzeblaj, prefere kun mencio de la fonto.

BINNENKORT OOK RESERVATEN VOOR TALEN?

Hieronder volgt een vertaling van de Franse tekst die tijdens het wereldcongres van 26 juli 2003 in Göteborg (Zweden) werd uitgesproken door Charles X. Durand. In het kader van het thema «linguarum democratia» (taaldemocratie) hield hij een voordracht met als titel: «De esperantisten en de organisaties ter bescherming van de nationale talen: een evidente symbiose».

Laat ik eerst en vooral dank betuigen aan de heer Renato Corsetti, de voorzitter van de Wereldvereniging voor Esperanto. Door mij uit te nodigen geeft hij mij de kans een bescheiden bijdrage te leveren aan de strijd van de esperantisten.

Heden moeten wij de stilte verbreken die gecreëerd werd door de oligarchie en de media die haar belangen dienen. De esperantisten promoten het Esperanto, maar ze doen meer. Zij komen ook op voor de waardigheid van alle volkeren, opdat die in hun eigen taal kunnen denken en werken, hun eigen cultuur kunnen beleven en volledig zichzelf kunnen zijn zonder enige vorm van dwang.

De Esperantoverenigingen hebben heel wat gemeen met een aantal organisaties die de jongste 15 jaar zowat overal ter wereld werden opgericht, maar voornamelijk in Europa. Zij zetten zich in voor de bescherming van de nationale talen, die de globalistische plutocratie wat graag zou degraderen tot dialecten met een folkloristische status. Daarom is samenwerking tussen die organisaties en de esperantisten in hoge mate wenselijk. Volgens mij zijn alle elementen voorhanden om tot een symbiose te komen, waardoor de gemeenschappelijke boodschap efficiënter overgebracht zou kunnen worden.

Op dit ogenblik bieden alleen de esperantisten een werkelijke universele taal aan die voor iedereen toegankelijk is. Ik zal nu niet de voordelen van het Esperanto opsommen, aangezien alle aanwezigen die beter kennen dan ik, die uw taal nog niet heb geleerd. Toch zijn er mensen die vinden dat de moedertaal van een mondiale minderheid, die slechts 6 à 7 procent van de wereldbevolking uitmaakt, een universele taal is. Die visie creëert een ernstig probleem. Immers, als één bepaalde moedertaal als «universeel» wordt beschouwd, dan veronderstelt dit dat alle andere talen niet-universeel zijn. Als een taal als superieur wordt aangezien, dan wordt meteen ook de inferioriteit van de andere talen beklemtoond. Dat verschijnsel is bekend als «de dualiteit van de kwalificaties», en het heeft een zeer vervelende bijwerking: als een taal superieur is, zijn de gebruikers ervan willens nillens ook superieur ten opzichte van de andere talen.

Laat mij dat even toelichten. Vóór 1960 bestond er in de Verenigde Staten van Amerika een strikte rassenscheiding gebaseerd op de zogenaamde inferioriteit van de zwarten. Uitgebreide enquêtes toonden aan dat heel wat zwarten van hun eigen inferioriteit overtuigd waren. Die complementariteit van visies blijkt onveranderlijk eigen aan de relatie tussen kolonisator en gekoloniseerde, tussen hen die domineren en hen die gedomineerd worden.

Vandaag stellen wij een analoge relatie vast tussen de sprekers van die zogenaamde universele taal en die van de andere talen. Het vrijwel systematisch bevoordelen van mensen met het Engels als moedertaal is een logisch gevolg van de superieure status die aan het Engels toegekend wordt. In vele landen wordt met aandrang gepleit voor het Engels als enige voertaal bij uitwisseling van technisch-wetenschappelijke informatie. Ook de discriminerende aanwervingspolitiek is slechts te begrijpen vanuit de overtuiging, zowel bij Engelstaligen als bij andere taalgebruikers, dat het Engels een superieure taal is. Die min of meer voor de hand liggende gelijkgestemdheid tussen de dominerende en de gedomineerde leidt tot flagrante discriminatie bij alle internationale organisaties, die niet gebonden zijn aan aanwervingsquota's, een discriminatie die door de huidige tendensen alleen maar toeneemt. In Europa wil men ons laten geloven dat Engels leren cruciaal is geworden in commerciële context en voor communicatie op wereldvlak, terwijl wij maar al te goed weten dat de pleitbezorgers van de zogenaamde universele communicatie zich niet voor het Engels, maar voor het Esperanto zouden moeten uitspreken als praktische bruikbaarheid het criterium is. Wij kunnen niet anders dan vaststellen dat het Engels heden voor Europa is wat het Russisch was voor de satellietstaten en de vóór 1990 geannexeerde republieken, die deel uitmaakten van de U.S.S.R.

De sociolinguïst Louis-Jean Calvet stelt opvallende parallellen vast tussen de toenmalige situatie in de U.S.S.R. en de huidige situatie in Europa. Het ontbreken van politieke daadkracht tegenover die taalsituatie in de niet-Russische republieken leidde tot het massaal ontlenen van Russische woorden, even-

als wetenschappelijke en technische termen. Binnen de kortste keren werden de lokale talen uitsluitend gebruikt voor de dagelijkse omgang, terwijl het Russisch de officiële en wetenschappelijke voertaal werd.

Tijdens een conferentie in 1975 in Tasjkent werd voorgesteld het Russisch te onderwijzen vanaf de kleuterschool. In 1979 werd in hetzelfde Tasjkent een conferentie gehouden met als thema «Het Russisch, de taal van de vriendschap en de samenwerking tussen de volkeren van de Sovjet-Unie». Daar werd ervoor gepleit studenten te verplichten om verslagen en opstellen in het Russisch te schrijven. Dat lokte betogingen uit in Tbilisi (Georgië), Tallinn (Estland) en leidde tot onlusten in de andere Baltische republieken en tot petities van intellectuelen in Georgië, enz. Sommige taalgebruikers werden zich ervan bewust dat hun taal stap voor stap opging in het Russisch. In een snel tempo werden de talen van de Sovjetstaten opgeslokt door het Russisch, niet op basis van vrije keuze, maar door de macht en het taalimperialisme van Rusland ten opzichte van zijn satellietstaten. *(Wordt vervolgd)*

Charles X. Durand

EL LA LETERO DE DR. L.L. ZAMENHOF AL NIKOLAJ AFRIKANOVIĈ BOROVKO

[…] Vi demandas min, kiel aperis ĉe mi la ideo krei lingvon internacian, kaj kiu estas la historio de la lingvo Esperanto de la momento de ĝia naskiĝo ĝis tiu ĉi tago. La tuta publika historio de la lingvo, t.e. komencante de la tago, kiam mi malkaŝe eliris kun ĝi, estas al vi pli-malpli konata; cetere tiun ĉi periodon de la lingvo estas ankoraŭ nun, pro multaj kaŭzoj, neoportune tuŝadi; mi rakontos al vi tial en ĝeneralaj trajtoj sole la historion de la naskiĝo de la lingvo.

Estos por mi malfacile rakonti al vi ĉion tion ĉi detale, ĉar multon mi mem jam forgesis. La ideo, al kies efektivigo mi dediĉis mian tutan vivon, aperis ĉe mi – estas ridinde tion diri – en la plej frua infaneco, kaj de tiu tempo neniam min forlasadis; mi vivis kun ĝi kaj eĉ ne povas imagi min sen ĝi. Tiu ĉi cirkonstanco parte klarigos al vi, kial mi kun tiom da obstineco laboris super ĝi kaj kial mi, malgraŭ ĉiuj malfacilaĵoj kaj maldolĉaĵoj, ne forlasadis tiun ĉi ideon, kiel ĝin faris multaj aliaj, laborintaj sur la sama kampo.

Mi naskiĝis en Bjelostoko, gubernio de Grodno. Tiu ĉi loko de mia naskiĝo kaj de miaj infanaj jaroj donis direkton al ĉiuj miaj estontaj celadoj. En Bjelostoko la loĝantaro konsistas el kvar diversaj elementoj: Rusoj, Poloj, Germanoj kaj Hebreoj. Ĉiu el tiuj elementoj parolas apartan lingvon kaj neamike rilatas al la aliaj elementoj. En tiu urbo pli ol ie la impresema naturo sentas la multe pezan malfeliĉon de diverslingveco kaj konvinkas ĉe ĉiu paŝo, ke la diverseco de lingvoj estas la sola, aŭ almenaŭ la ĉefa kaŭzo, kiu disigas la homan familion kaj dividas ĝin en malamikajn partojn. Oni edukadis min kiel idealiston; oni min instruis, ke ĉiuj homoj estas fratoj, kaj dume sur la strato kaj sur la korto, ĉio ĉe ĉiu paŝo igis min senti, ke ne ekzistas homoj: ekzistas nur Rusoj, Poloj, Germanoj, Hebreoj k.t.p. Tio ĉi ĉiam forte turmentis mian infanan animon, kvankam multaj eble ridetos pri tiu ĉi «doloro pro la mondo» ĉe la infano. Ĉar al mi tiam ŝajnis, ke la «grandaĝaj» posedas ian ĉiopovan forton, mi ripetadis al mi, ke kiam mi estos grandaĝa, mi nepre forigos tiun ĉi malbonon.

Iom post iom mi konvinkiĝis, kompreneble, ke ĉio ne fariĝas tiel facile, kiel ĝi prezentiĝas al la infano, unu post la alia mi forĵetadis diversajn infanajn utopiojn, kaj nur la revon pri unu homa lingvo mi neniam povis forĵeti. Malklare mi iel min tiris al ĝi, kvankam, kompreneble, sen iaj difinitaj planoj. Mi ne memoras kiam, sed en ĉiu okazo sufiĉe frue, ĉe mi formiĝis la konscio, ke la sola lingvo internacia povas esti nur neŭtrala, apartenanta al neniu el la nun vivantaj nacioj Kiam mi vizitis la Bjelostokan realan lernejon (tiam ĝi estis ankoraŭ gimnazio) mi dum kelka tempo estis allogata al la lingvoj antikvaj kaj revis pri tio, ke mi iam veturados en la tuta mondo kaj per flamaj paroloj inklinados la homojn revivigi unu el tiuj ĉi lingvoj por komuna uzado. Poste, mi ne memoras jam kiamaniere, mi venis al la firma konvinko, ke tio ĉi estas neebla, kaj mi komencis malklare revi pri nova arta lingvo. Mi ofte tiam komencadis iajn provojn, elpensadis artefaritajn riĉegajn deklinaciojn kaj konjugaciojn k.t.p. Sed homa lingvo kun sia, kiel ŝajnis al mi, senfina amaso da gramatikaj formoj, kun siaj centmiloj da vortoj, per kiuj min timigis la dikaj vortaroj, ŝajnis al mi tiel artefarita kaj kolosa maŝino, ke mi plurfoje diradis al mi: «For la revojn! Tiu ĉi laboro ne estas laŭ la homaj fortoj» , kaj tamen mi ĉiam revenadis al mia revo.

La germanan kaj francan lingvojn mi ellernadis en la infaneco, kiam oni ne povas ankoraŭ kompari kaj fari

konkludojn, sed kiam, estante en la 6–a klaso de la gimnazio, mi komencis ellernadi la lingvon anglan, la simpleco de la angla gramatiko ĵetiĝis en miajn okulojn, precipe danke al la kruta transiro al ĝi de la gramatikoj latina kaj greka. Mi rimarkis tiam, ke la riĉeco de gramatikaj formoj estis nur blinda historia okazo, sed ne estas necesa por lingvo. Sub tia influo mi komencis serĉi en la lingvo kaj forĵetadi la senbezonajn formojn, kaj mi rimarkis, ke la gramatiko ĉiam pli kaj pli degelas en miaj manoj, kaj baldaŭ mi venis al la plej malgranda gramatiko, kiu okupis sen malutilo por la lingvo ne pli ol kelkajn paĝojn. Tiam mi komencis pli serioze fordoniĝadi al mia revo. Sed la gigantaj vortaroj ne lasadis min trankvila.

Unu fojon, kiam estis en la 6-a aŭ 7-a klaso de la gimnazio, mi hazarde turnis la atenton al la surskribo «Ŝvejcarskaja» (Pordistejo), kiun mi jam multajn fojojn vidis, kaj poste al la elpendaĵo «Konditorskaja» (Sukeraĵejo). Tiu «skaja» ekinteresis min kaj montris al mi, ke la sufiksoj donas la eblon el unu vorto fari aliajn vortojn, kiujn oni ne bezonas aparte ellernadi. Tiu ĉi penso ekposedis min tute, kaj mi subite eksentis la teron sub la piedoj. Sur la terurajn gigantajn vortarojn falis radio de lumo, kaj ili komencis rapide malgrandiĝadi antaŭ miaj okuloj.

«La problemo estas solvita!» diris mi tiam. Mi kaptis la ideon pri sufiksoj kaj komencis multe laboradi en tiu ĉi direkto. Mi komprenis, kian grandan signifon povas havi por la lingvo konscie kreata la plena uzado de tiu forto, kiu en lingvoj naturaj efikis nur parte, blinde, neregule kaj neplene. Mi komencis komparadi vortojn, serĉadi inter ili konstantajn, difinitajn rilatojn, kaj ĉiutage mi forĵetadis el la vortaro novan grandegan serion da vortoj, anstataŭigante tiun ĉi per unu sufikso, kiu signifis certan rilaton. Mi rimarkis tiam, ke tre granda amaso da vortoj pure radikaj (ekz. patrino, mallarĝa, tranĉilo k.t.p.) povas esti facile transformataj en vortojn formitajn kaj malaperi el la vortaro. La meĥaniko de la lingvo estis antaŭ mi kvazaŭ sur manplato, kaj mi nun komencis jam laboradi regule, kun amo kaj espero. Baldaŭ post tio mi jam havis skribitan la tutan gramatikon kaj malgrandan vortaron.

Tie ĉi mi diros ĝustatempe kelkajn vortojn pri la materialo por la vortaro. Multe pli frue, kiam mi serĉis kaj elĵetadis ĉion nebezonan el la gramatiko, mi deziris uzi la principojn de la ekonomio ankaŭ pro la vortojn, kaj, konvinkita, ke estas tute egale, kian formon havos tiu aŭ alia vorto, se ni nur «konsentos», ke ĝi esprimas la donitan ideon, mi simple «elpensadis» vortojn, penante, ke ili estu kiel eble plej mallongaj kaj ne havu senbezonan nombron da literoj. Mi diris al mi, ke anstataŭ ia 11-litera «interparoli» ni tute bone povas esprimi la saman ideon per ia ekz-e 2-litera «pa». Tial mi simple skribis la matematikan serion da plej mallongaj, sed facile elparoleblaj kunigoj de literoj kaj al ĉiu el ili mi donis signifon de difinita vorto. Sed tiun ĉi penson mi tuj forĵetis, ĉar la provoj kun mi mem montris al mi, ke tiaj elpensitaj vortoj estas tre malfacile ellerneblaj kaj ankoraŭ pli malfacile memoreblaj.

Jam tiam mi konvinkiĝis, ke la materialo por la vortaro devas esti romana-germana, ŝanĝita nur tiom, kiom ĝin postulas la reguleco kaj aliaj gravaj kondiĉoj de la lingvo. Estante jam sur tiu ĉi tero, mi baldaŭ rimarkis, ke la nunaj lingvoj posedas grandegan provizon da pretaj vortoj jam internaciaj, kiuj estas konataj al ĉiuj popoloj kaj faras trezoron por estonta lingvo internacia, - kaj mi kompreneble utiligis tiun ĉi trezoron.

(Daŭrigota)

FILTROJ POR MALDECAJ ENHAVOJ

Facebook [fejsbuk] estas lokanta avertajn mesaĝojn kaj filtrojn sur maldecajn enhavojn, kiujn ĝiaj abonantoj alŝutas kaj kunhavigas kun siaj amikoj, komunikis hieraŭ proparolanto de Facebook. Tiamaniere la socia reto estas instalanta limojn por la plej junaj uitiligantoj kun la celo eviti ke junuloj sub 18 jaroj vidu ŝokantajn aŭ ofendantajn bildojn. Facebook, kiu akceptas enskribojn de junuloj ekde la 13-a jaro, komencis disvolvi tiujn mesaĝojn kaj filtrojn en novembro de la pasinta jaro, instalante sistemon kiu ebligas al videoj aŭtomate lanĉiĝi sur la aktualaj adresoj de la abonantoj. La homoj estas devigataj klaki sur tiujn avertajn mesaĝojn por legi tiujn kontestatajn videojn. La avertaj mesaĝoj tamen ne figuras sur la videojn de Youtube, kiuj troviĝas sur la socia reto.

(Metro, 15.01.2015)

__Masayuki Kuroda__ (1909-1996) naskiĝis en Sakai (Japano), esperantisto de 1949. Li premiiĝis en la Belartaj Konkursoj. Lia poeta verkaro aperis sub la titolo «Lazur' kristala kaj pluv' susura» (originalaj kaj tradukitaj poemoj, 1978).

ANTAŬ LA MUZEO	VOOR HET MUSEUM (letterlijke vertaling)
Sen son' subtile	*Klankloos subtiel*
pluvetas sur pavimoj,	*motregent op straatstenen*
laŭ briz' gracile	*in de bries, graciel*
burĝonaj plorsalikoj	*uitbottende treurwilgen*
trembrilas super fasĉinoj.	*flikkeren boven takkenbossen.*
Pluvet' tegolojn	*Motregen felglazuurt*
kolorajn helglazuras,	*gekleurde pannen,*
klaras pinpingloj	*hel blinken pijnboomnaalden*
en freŝa pura aer',	*in frisse zuivere lucht,*
en for' nebul' purpuras.	*in de verte purpert nevel*
Mi dronus lante	*Ik zou traag verdrinken,*
en foran feŭdepokon,	*in verre feodale tijd*
sur pont' gapante	*gapend op een brug naar*
herbriĉan riverfluon,	*'n rivierstroom vol gras,*
forgesus nunan nunon.	*zou dit heden vergeten.*
Jen grup' enpaŝas	*Daar stapt een groep binnen*
saltante sur flaka ŝlim',	*springend op modderplas*
en pluv' plifreŝas	*in de regen oogt frisser*
marblua uniformo	*het zeeblauwe uniform*
de l' pranca busgvidistin'.	*van de paraderende busleidster.*
Abrupte pompe	*Abrupt pompeus*
blondulinoj aperis,	*verschenen blondinnetjes,*
ssopranoj tempe	*sopranen ritmisch*
resonas gaje, buntaj	*weerklinken vrolijk, bonte*
ombreloj florfieris.	*parasollen pronkten als bloemen.*

PRI LA TITOLO

Kion sugestas tiu titolo?

Normale, eble, momenton da **atendo**° *wachten* kaj ankaŭ da **atento**° pri kio aperos. *aandacht*
Samtempe ankaŭ eble silenton kaj kalmon?
Ne tro surprizige°, ĉar la vortoj mem *verrassend* sugestas tiajn kondiĉojn.

Krome, ĝenerale la fasado° estas iom *gevel* rigide solena°, eĉ kelkfoje *stijf deftig* impona°. Ĝi pensigas pri kaŝitaj *imposant* valoraj° trezoroj. *waardevol*

PRI LA POEMO

<u>Versoj 1-2.</u> **Sen son' subtile pluvetas sur pavimoj**

Kion sugestas la vorto '**subtile**'?

Delikate, en malfacile rimarkebla maniero.

Kiel efektas° jam tiaj du versoj? *effekt hebben*

Ili sugestas kalmon, delikatecon kaj ankaŭ la susuran° sonon° de la *ruisend; geluid* pluvgutetoj°. *regendruppeltjes*

Jen du versetoj rimarkindaj pro ilia bela **son-efekto:** la sonoj de la konsonantoj sugestas la dolĉan muzikon de falantaj gutetoj

sen..son...su.. plu...vet...pav...

<u>Versoj 3-5.</u> **laŭ briz' gracile burĝonaj plorsalikoj trembrilas super fasĉinoj.**

Noteto : la leganto imagu post la vorto briz' komon aŭ paŭzeton.

En kiu sezono okazas la situacio?

En printempo, ĉar la salikoj burĝonas.

Kio estas '**gracile trembrili**'?

Oni komprenu : en gracila, fajna, delikata maniero.
gracila : tre maldika (kp. magra: malgrasa)

Kio fakte estas **tremi**°? *beven, rillen*

tremi = *beven, trillen ;* tremeti = *bibberen, flakkeren;*
tertremo = *aardbeving.*

Jen bone konata vorto, kiu estas kvazaŭ-onomatopeo°. *klanknabootsing*

Trembrili= ?

la brilo tremas°, brilas per rapide *beven* intermitaj° briloj, kiel la *onderbroken* steloj°. *sterren*

Kio ekzemple povas trembrili sur (mar)akvo?

lumoj de ŝipo, de lumturo. Ili speguliĝas en la akvo kaj trembrilas pro la ondoj°. *golven*

Kial oni nomas tiujn salikojn '**plorsalikoj**'?

Ĉar la folioj pendas° teren° *neerhangen;naar de aarde* kvazaŭ ili estus tristaj kaj plorus.

Kion faras tiuj plorsalikoj en la poemo?
Ili gracile trembrilas sub la influo de…
la brizo.
Ĉu ili estas grandaj arboj?
Ĉiuokaze pli grandaj ol la fasĉinoj.
Relegante la versojn kun speciala atento pri la konsonantoj, oni preskaŭ povas imagi la tremadon° de branĉetoj kaj folioj.

Versoj 6-7. Pluvet' tegolojn kolorajn helglazuras

Pluveto estas kutime malagrabla detalo por iu, kiu marŝas surtrate, sed ĉi-kaze la koloroj, pli intensaj pro la pluvo, ĝojigas la vizitanton.

Versoj 8. klaras pinpingloj

Pro kio la pinpingloj 'klaras'?
Dank' al la pluveto ili brilas.

Verso 10. en for' nebul' purpuras.

Purpuras dank' al kio?
Do la suno devas tamen esti ie.

Verso 11. Mi dronus° lante *verdrinken*

Post dek versoj jen aperas la aŭtoro!
'Droni' estas perei° pro sufokiĝo° en akvo. *vergaan;stikken*
'lante' = malrapide

Verso 12. en foran feŭdepokon°, *feodaal*

Kiam estis tiu feŭdepoko?
En la mezepoko°. *middeleeuwen*
Kial la akuzativo ?
Pro la ideo, ke li penetras en tiun epokon kiel dronanto penetras en pli grandan profundecon.
Kial li nun pensas pri tiu epoko?
La muzeo eble povus temi pri la mezepoko.

Versoj 13-14. sur pont' gapante herbriĉan riverfluon

Ni do subite ekscias kie precize li staras.
Notinde estas, ke la verbo 'gapi' ne estas transitiva, ĝi do ne povas havi rektan objekton°. *lijdend voorwerp*
Normale oni diru 'gapante al…'

Verso 15. forgesus nunan nunon.

Kio estas la 'nuna nuno'?
Jen fakte ripeto de la sama ideo sub alia formo.
En poemo oni kelkfoje uzas taŭtologion por forte substreki ideon.
Kial la poeto emas perdiĝi en revado° pri la pasinteco? *dromerij*
Ĉu eble io en la ĉirkaŭaĵo inspiras lin?
Ĉu la malnovaj domoj kaj stratoj?
Ĉu la etoso° ĉirkaŭ muzeo? *stemming*

Versoj 16-17. Jen grup' enpaŝas saltante sur flaka ŝlim'

Kiel la poeto travivas° la alvenon de tia grupo? *beleeft*
La tono ne plu estas revema°. Pluraj vortoj rompas° la antaŭan etoson. *dromerig* *breken*
saltante: kion sugestas tiu vorto pri la grupanoj?
Ili saltas petole°, aŭ eble por eviti° la flakojn . Verŝajne ili ne estas maljunaj. *ondeugend* *vermijden*
Kial ne 'sur flaka<u>n</u> ŝlimo<u>n</u>'?
Laŭ la teksto ili jam estas en tiu ŝlimo, ili do ne saltas en novan lokon.

Versoj 18-19. en pluv' plifreŝas marblua uniformo

Rimarkinda estas la akustika efekto de kelkaj silaboj: **pluv'- pli – blu-.**
Kion ili povus sugesti al sentema° orelo? *gevoelig*
La sonon de la falantaj pluvgutetoj.

Verso 20. de l' pranca busgvidistin'.

Kia kontrasto inter la dolĉa, revema etoso de la antaŭaj° versoj kaj tiu ĉi lasta pro la apero de pranca busgvidistino. *vorige*

Verso 21. Abrupte pompe

Notinda akustika efiko de la vortoj! Post la revema etoso, jen ŝoko: ree al la moderna vivo!
Pompe estas: brile, solene. Ĉi tie, eble pro la cirkonstanco, bele vestitaj?

Verso 22. blondulinoj aperis,

Ĉu blondulinoj en Japanio? Kial ne?!
De kie ili alvenas? Ĉu eble el Usono?
Aperis: Jen subite verbo en la is-tempo?
Eble pro la pranca busgvidistino la observanto vidas nur nun, ke ili aperis?

Versoj 23-24. sopranoj tempe resonas gaje

De kie venas tiuj sopranoj ?
Evidente de la ulinoj, kiuj estas ege ĝojaj° pro la ekskurso°. *blij; uitstap*
tempe: laŭ ritmo, verŝajne laŭ marŝtempo.

Versoj 25. Buntaj ombreloj florfieris.

Kies ombreloj?
de la menciitaj blondulinoj.

Notu: ombrelo povas esti sunombrelo aŭ ...
pluvombrelo
'florfieris' =?
Ili fiere paradas, kvazaŭ ili estus floroj, imitante florojn.
Ĉu jen subite verbo denove en la is-tempo?
Ĉu ĉi tie eble pro la rimo?

Resume
Ni eksciis unue, en la unua kaj dua strofoj, ke la aŭtoro troviĝas en kalma strato kun arboj kaj ke pluvetas.
En la tria strofo li haltas sur ponto por ĝui° la spektaklon de la riverfluo. *genieten*
Lia meditado pri la pasinteco estas bruske interrompata pro la erupcio° kaŭzata *uitbarsting* per alveno de buso kun gajaj kantantaj blondulinoj, kiuj tre verŝajne intencas viziti la muzeon.

Ĝenerala impreso
Jen originala poemo ! Per malmulte da vortoj la poeto sugestas multfacetan mondon.
Aldone, precipe en la unuaj tri strofoj, la vortkombinoj plurfoje havas belan efekton..
La strofoj kaj la versoj estas mallongaj.
Tamen la poeto sukcesas krei variajn etosojn.

PLIAJ KOMENTOJ PRI PLORSALIKOJ
Kial '<u>plor-</u>' ?
Ili havas longajn, ĝis tero pendantajn, maldikajn branĉojn. Tiuj povas sugesti, pro la tremantaj folioj, plorantan personon.
Oni trovas la saman sugeston en aliaj eŭropaj lingvoj. Komparu:
nederlande: *wilg* , *treurwilg*
angle: *weeping birch, weeping willow*
germane: *Tränenweide, Trauerweide, Hängeweide*
france: *saule-pleureur*
Rimarkinda estas en tiuj lingvoj la tre forta fonetika sugestio pri plor(ad)o kaj falantaj larmoj° . Ĉu eble ankaŭ en la japana ? *traan*

Ni danku la plorsalikojn de la supre priparolita poezio, kiuj instigis° nin malkovri la *aansporen* Zamenhofan pripensadon pri ploro° . *geween*

1) Amiko en ĝojo kaj ploro.=?
Bona difino por 'amiko'. Do, en ĉiaj cirkonstancoj, bonaj aŭ malbonaj. Ĉu ne memkomprenebla? Ĉu jen laŭdo° aŭ riproĉo°? *lof;verwijt*
Kiam la proverbo povus esti averto°? *waarschuwing*
Se la parolanto timus, ke la amiko ne kapablas alfronti° malĝojon. *het hoofd bieden aan*

2) De plendo° kaj <u>ploro</u> ... *klacht*
ne foriĝas° doloro. *verdwijnt*
Jen rimanta konstato aŭ ankaŭ konsilo° *raadgeving* por diri ke...
ne utilas plendi nek plori.
Per kio do tamen doloro foriĝas ?
Ĉu eble necesas distingi inter fizika kaj psika doloro?
Ĉu **plendo** kaj **ploro** ne povas havi psikan kvietigan efikon sur la nervojn?

3) Ne helpas ploro al doloro.
Sama ideo.
Jen bedaŭrinde prava° konstato. *juist, gegrond*
Kial bedaŭrinde?
Ĉar ploro ĝenerale ne kvietigas doloron (sed eble ja la nervojn?).
Kian bonan konsilon oni donu al suferanto?
Dependas pri kia doloro temas: ĉu fizika aŭ spirita/mensa/senta doloro?

4) Fremda doloro ne kondukas... al ploro.
Kion ni konkludu el tiu <u>objektiva</u> konstato?
Ĉu jen ne cinika ideo, ĉu eĉ ne iomete da kompato por fremda doloro?
Ĉu male temas pri realisma konstato ?

5) Ĝemu kaj <u>ploru</u>, sed ... ĝis fino laboru.
Kian konsilon ni ricevas ĉi tie ?
Konsilo: kiom peniga° ia laboro *hoe pijnlijk* estus°, unue finu ĝin kaj poste reagu ... *moge zijn* laŭplaĉe°? *naar believen*
Ĉu jen prefere ordonon ol konsilon ?

6) Kion ni havas, por ni ne valoras, ...
kiam ni ĝin perdis, ni ploras°
Ĉu la unua ideo estas la vero?
Ne ĉiam, sed la sperto° de la vivo ĝin *ondervinding* eble sufiĉe ofte pravigas°. *rechtvaardigt*
Aŭ almenaŭ ni diru, ke, kio estas memkompreneble nia, tio ne plu impresas nin kiel valora akiro?

7) Ofte kantas la buŝo, kiam...
ploras la koro.= ?

Homoj ofte ne volas montri, ke ili estas tristaj. Ili hontas montri siajn larmojn, ili pensas ke tiel ili kondutas infanece°. *zich kinderachtig gedragen*
Pro tio ili preferas ŝajnigi° esti *voorwenden* feliĉaj°. *gelukkig*

8) Ne sufiĉas ploro al … kreditoro.
Alivorte, ne provu influi° lin. *beïnvloeden*
Tutmaniere la mono devas esti repagita.
Li tiurilate ne estas sentema, impresiĝema.
In dat opzicht is hij niet gevoelig, niet vlug onder de indruk.
Kial ne?
Aferoj kaj sentoj … aparte !

9) Ne helpas plendo° nek ploro… kontraŭ kreditoro. *geklaag*
Kial ne?
Se kreditoro havus delikatan koron, tiam li… rapide bankrotus°. *bankroet gaan*
Kio estas kreditoro?
Iu, al kiu oni ŝuldas ion.
Kaj debitoro?
Tiu, kiu ŝuldas; la ŝuldanto.

10) Ploranton ni … evitas, ridanton ni … imitas.
Ĉu vere ni estas tiom indiferentaj°? *onverschillig*
Ĉio dependas, eble, de la **ofteco** de la plorado ?
Iasence° ni povas kompreni ke *in 'n zekere zin* homoj emas° eviti ion ajn, kio *geneigd zijn* sugestas malĝojon.

11) Rido matene,… ploro vespere.
Dirinda kiaokaze°? *bij welke gelegenheid*
Ekzemple pri iu, kies humoro facile varias laŭ la okazo, do iu, kiu estas **malegalhumora°**. *humeurig*

12) Unu floras,… alia ploras.
Jen konciza formulo por priskribi la diversecon en la destino° de ĉiuj el ni. *lot*

Konklude
Laŭ Zamenhof oni ne vidas la utilon de larmoj.
Liaopinie° ili estas tute sencelaj. *naar zijn mening*

Amuzaj kromekzercoj: *'bijoefeningen'*
Ree klarigi kaj komenti la proverbojn;
b) Flue retraduki ĉiujn menciitajn nederlandajn vortojn.

TRADUKEKZERCOJ

Solvo de la antaŭa.
1) (La) memoro estas kiel hundo, kiu kuŝiĝas kiel ĝi volas. (C. Noteboom).
2) Bildoj el la memoro estas tiom senutilaj kiom fotoj de manĝaĵo por iu, kiu malsatas. (R. Kousbroek).
3) Estas agrable resti en ies memoro, sed estas ofte malpli koste (pli malkare /pli ĉipe) esti forgesita. (K. Hubbard).
4) La forges(em)o faras pli grandan servon al la koro ol la memoro faras al la intelekto. (Fr. Mauriac).
5) La tempo kuracas ĉiujn vundojn, sed la cikatroj restas. (E. de Preester).
6) La bona malnova tempo estas la tempo, kiam niaj prapatroj tiom multe suferis . (C. Buddingh).
7) Kio estas la futuro alia ol la pasinteco, kiu sin turnas en sia dormo?
8) La pasinteco ne estas post ni, kiel oni pensas, sed antaŭ ni. La ombro de tio, kio estis, streĉiĝas al ni: (tio) kio estas morta, ankoraŭ ekzistas kaj antaŭiras. (H. Bataille).

Nova
1) Kleine regen maakt grote plassen. *Veel kleintjes maken een grote.*
2) Na regen komt zonneschijn. *Na slechte dagen komen weer betere dagen.*
3) Van de regen in de drop komen. *Door het ontwijken van iets onaangenaams in een nog vervelender situatie belanden.*
4) Als het op de een regent, drupt het op de ander. *Wanneer het iemand goed gaat, profiteren daar ook vaak anderen van.*
5) Waar de rivier het diepst is, maakt zij het minst gerucht. *Hoogstaande mensen zijn bescheiden.*
6) Kleine rivieren maken een grote stroom. *Veel kleintjes maken een grote.*
7) De kortste liedjes zijn de beste. *Wat niet lang duurt, verveelt ook niet.*
(Prisma. Spreekwoorden verklaard).

Emiel Van Damme
Albert I – straat 44,
1703 Schepdaal

Flory Widoeckt en echtgenoot Walter van den Kieboom (Foto:dji)

GOOGLE LANĈAS TUJAN TRADUKADON

La kalifornia firmao Google [Guglo] lanĉis antaŭ nelonge novan version de sia senpaga traduka apliko «Google Translate». Tiu plibonigita versio ebligas estontece iun ajn smartfonon fari tujan tradukon.

«Fariĝas ĉiam pli facile orientiĝi en la itala kamparo aŭ fari mendon en barcelona restoracio,» gratulas sin la skipo, kiu laboris pri tiu evoluinta versio de Google Translate. Efektive sufiĉos estontece direkti smartfonon funkciantan sub Android aŭ Apple al paneloj, menuoj, receptoj aŭ aliaj skribaĵoj en la franca, germana, itala, portugala, rusa aŭ hispana por vidi la tujan tradukon en la anglan.

La apliko funkcias per la sistemo *Word Lens Technology*, kiun akiris Google aĉetante la amerikan *Startup Quest Visual*. Tiu teĥnologio utiligas la videomodon de la telefona fotoaparato por identigi la skribojn, traduki kaj montri ilin sur la ekrano, kvazaŭ ili estus redaktitaj en la angla. La sistemo funkcias sendepende de la interreto, kio evitas troŝarĝi la bandon de la telefona operaciisto. La nova apliko ofertas ankaŭ konversacian reĝimon, kiu utiligas la rekonon de la voĉo kaj la kapacitojn de la «nubo» (malmateriigita informadiko) de Google por traduki la diraĵojn de du personoj, parolantaj diversajn lingvojn. Konekto al la interreto estas necesa ĉi-foje, ĉar la sistemo utiligas la kapacitojn de la serviloj de la grupoj por fari la tradukon. La disvolvintoj esperas ke, krom fari servon al la turistoj kiuj vojaĝas tra fremdaj landoj, Google Translate fariĝos grava laborilo por profesoroj, medicina personaro kaj polico. Neniu dubas pri tio, ke tiu ĉi teĥnologio havas ankoraŭ belan estontecon, malfermante novan aplikadan kampon.

(*Metro*, 15.01.2015)

FLORY WITDOECKT AANGEREDEN DOOR VRACHTWAGEN

Het is een wonder dat Flory Witdoeckt (83) haar verhaal nog kan vertellen. Zij werd gegrepen door een vrachtwagen en kwam onder het gevaarte tussen de wielen terecht. Meestal loopt een dergelijke aanrijding faliekant af.

«Daar lag ik dan op de grond onder de vrachtwagen. Ik dacht dat het gedaan was met mij: een verschrikkelijk gevoel», vertelt Flory. Maar na twee meter stopte de vrachtwagen. Omstaanders hadden de chauffeur luidkeels toegeschreeuwd welk drama zich afspeelde onder zijn wielen.

«Als de vrachtwagenchauffeur toch was doorgereden, dan zat ik hier wellicht niet meer. Ik heb veel geluk gehad, heel veel geluk», zegt Flory.

De Oostendse was woensdag op weg naar een vergadering in de Volksbond. Zij stak het zebrapad over op de Leopold II-laan ter hoogte van de Euphrosina Beernaertstraat, toen het ongeval gebeurde. De vrachtwagenchauffeur was nog net gestopt om enkele kinderen over te laten gaan, maar Flory had hij niet opgemerkt. Ze werd aangereden en belandde onder het voertuig. «Gelukkig had ik mijn fiets in de hand. Dat heeft de impact waarschijnlijk kleiner gemaakt», zegt Flory.

Omstaanders belden meteen de hulpdiensten op. Hun vrees voor een drama was enorm groot. Maar Flory bleek als bij wonder zo goed al ongedeerd. Meer nog: onder de vrachtwagen belde ze meteen haar man Walter op.

«Ik ben meteen ter plaatse gegaan», zegt Walter. «Het is haast niet te geloven dat Flory dit heeft overleefd. Het duurde bovendien een tijd om haar vanonder de vrachtwagen vandaan te halen.» Flory werd overgebracht naar het ziekenhuis, waar geen breuken werden vastgesteld. Toch zal ze nog een aantal weken de gevolgen van het ongeval dragen.

«Slapen lukt voorlopig niet. Het beeld van de vrachtwagen blijft door mijn hoofd spoken», zegt Flory. «Ik heb schaafwonden aan een been en een elleboog, en mijn pezen in de liesstreek zijn wellicht gescheurd. Voorlopig kan ik enkel plat liggen, want de pijn is enorm. Dat knaagt, want stilzitten is niets voor mij.» Flory is nauw betrokken bij verenigingen als Matondo, Esperanto en Fietseling. Zij is bestuurslid bij Unizo en volgt nog altijd les fiscaliteit bij Syntra West, waar ze ook in de raad van bestuur zit. Haar ongeval zal ze alvast gebruiken om anderen te waarschuwen. «Ik heb het geluk dat ik het nog kan navertellen. Uit de vaststellingen van de politie blijkt dat de chauffeur vanuit zijn cabine mij niet kon zien omdat hij te hoog zat en ik mij te dicht bij het voertuig bevond.»

(Het Nieuwsblad Oostende-Westhoek-29/05/2015)

«IK BEN EEN BUITENLANDER» MAAR DEZE KEER HEEL MUZIKAAL

Voor de tweede keer hebben jongeren in Eynatten in het kader van het EU-project «Jeugd in actie» een uitwisselingsprogramma met mediamieke uitstraling georganiseerd. Gedurende acht dagen musiceerden en filmden 15- tot 25-jarigen uit meerdere Europese landen samen met de Belgische deelnemers.
Zij kwamen uit een Fins jeugdcentrum, een Luxemburgse rockmuziekschool, een Pools cultuurcentrum en een Slovaakse jeugdorganisatie.
Ondergebracht in Raeren en Eynatten begon daar de uitwisseling. Twee dagen lang hebben zij vooral Eupen leren kennen vooraleer zij in workshops werden ingedeeld. Zeer praktisch gold het voor sommigen muziek te maken, die met het thema migratie te maken heeft.
«Ik ben een buitenlander» moest iedere deelnemer in een taal zeggen, die hij tot dan toe helemaal niet kende.
Een groep maakte videofilms om te ontdekken hoe de plaatselijke bevolking over de buitenlanders denkt, en een andere groep observeerde hoe het samenspel van multiculturele muziekgroepen functioneert.
Ofschoon er geen enkele Engelse moedertaalspreker bij was, werd de taalbarrière al snel overwonnen. «Deze uitwisseling was de gelegenheid om het Engels te gebruiken», vond de organisator Werner Kalff. Andere remmingen werden door uitstappen afgebouwd. Er werd veel met elkaar gesproken. Goede verstandhouding en gemeenschappelijke initiatieven creëerden een aangename sfeer. Zo werd zelfs een regenachtige dag in Antwerpen met een bezoek aan een museum en een havenrondvaart een interessante ervaring. Zo ook bleef de Internationale Avond lang in ieders herinnering, naast de culinare specialiteiten. Bij die gelegenheid moest iedereen «Ik ben een buitenlander» in een taal zeggen die hij of zij voordien helemaal niet kende. Omdat allen deze zin uitspraken, voelden zij zich allen even vreemd van elkaar, maar toch heerste er een kameraadschappelijke sfeer. Voor Leo Zeches uit Luxemburg, wie vooral de verschillende aanpak bij het musiceren opviel, was het treffen een echte party van culturen.
Met de openbare voorstelling van de verschillende muzikale formaties, die gedurende de lange avonden optraden, waren twee doelstellingen verbonden. Voor de enen moest getoond worden hoe verschillende groepen in korte tijd met elkaar konden musiceren, terwijl voor anderen aandacht en interesse voor het project opgewekt moest worden.
Op donderdagavond brachten vier naamloze bands in de zaal Pigalle in Eupen hun liederen ten gehore. Daarbij vielen de liedteksten op. «People help people» drukt uit dat wij op elkaar zijn aangewezen. En «I hope that you remember me» drukt de hoopt uit de belevenissen der voorbije dagen in het hart te bewaren.

(Grenzecho)

26 FLUGHOROJN MALPROKSIMA DE ŜIA GEPATRA DOMO

Iri eksterlanden post la abituro, tio estis la revo de Raĥel Ledieu de Weywertz (Belgio). Certe ne nekutima revo de junulino. Sed por Raĥel la revo realiĝis. Post sia abituro ŝi flugis al Tajvano por lerni la ĉinan lingvon. Post dekunumonata restado en la ĉefurbo Tajpeho ŝi parolas nun preskaŭ flue la ĉinan lingvon.

«Mi jam ĉiam volis forlasi Belgion kaj malkovri la malproksiman grandan mondon,» diris Raĥel. Ĉe tio ŝvebis antaŭ ŝiaj okuloj kompleta ŝanĝo de kulturo. «Kial ne iri al Ĉinio? Tiu lando ne nur troviĝas tre malproksime de Belgio, sed kulture ankaŭ multege diferencas de Belgio. Krom tio mi povus tie lerni la ĉinan lingvon, kiu iom post iom evoluas al mondvasta lingvo», deklaris Raĥel. «Post riĉa legado kaj mia finlaboro pri la ĉina kulturo mi kontaktis la Rotary-klubon, kiu en sia programo *Youth Exchange* (junulara interŝanĝo) organizas eksterlandajn restadojn por geabiturientoj. Tial ke en Ĉinio ne ekzistas tia interŝanĝo de lernantoj, oni proponis al mi Tajvanon, kie oni parolas ankaŭ ĉefe la ĉinan.»

«La 20-an de aŭgusto 2013 komenciĝis por mi kaj mia familio la interŝanĝa programo. Post 26-hora flugo mi, nur 16-jara knabino, alvenis en Tajpeho. Nur per simplaj vortoj kiel «halo» kaj «dankon» en la ĉina la interkompreno ne estis facila en la komenco. Sed la gastpatrino parolis la anglan, kio plifaciligis la kontakton. La unuaj monatoj estis tre ekscitaj. Ĉio estis nova. Tiel mi konatiĝis kun tute alia kulturo, io kio jam ĉiam defiis min.»

«Komence mi ĝojis pri la bongusta manĝo, sed mi rapide konstatis, ke la restoracioj en Ĉinio kun originala ĉinaj manĝaĵoj tute ne povas esti komparataj kun la ĉinaj restoracioj en Eŭropo. Kiel bongustaĵoj en Tajvano oni povas manĝi porkorelojn, hepaton, koron, rostitajn insektojn, serpenton, kaj precipe kokinkrurojn kiel deserton.»

«Post unu monato de malfacila interkompreniĝo en la lernejo la interŝanĝitaj lernantoj ricevis ekde oktobro trifoje semajne instruadon de la ĉina lingvo. Komprenigi min en la ĉina mi povis nur ekde decembro. Kiam oni posedas la bazon, la lernado okazas pli facile. Malgraŭ tiuj malfacilaj unuaj monatoj mi ne ekhavis nostalgion, kvankam la kristnaska tempo estis tre malfacila por mi.»

«Ĝenerale la lerneja sistemo en Tajvano estas tre severa. Alveni tro malfrue, malpuraj ŝuoj aŭ tro longaj fingrungoj estis tuj punataj. Feliĉe la eksterlandanoj ne estis tiel severe traktataj.»

«Por la tajvanaj infanoj la lernsukcesoj estas tre gravaj. Ili pasigas fakte la tutan tagon per lernado. Ekde la 7-a horo matene ĝis la 10–a horo vespere ili estas en la lernejo. Uniformoj estas devigaj. Kiu publike fumas aŭ trinkas alkoholan trinkaĵon, estas tuj forsendita de la lernejo.»

«Ĝenerale la tajvananoj estas tre komunikemaj kaj helpemaj. Ĉiumatene miaj kunlernejaninoj ĝojis revidi min. Ĉiuj svingis la manojn kaj volis fari fotojn kun mi, ĉar ili estis tiel fieraj havi eksterlandaninon kiel kunlernantinon.»

«Aliflanke mi spertis, ke la tajvananinoj estas tre timidaj. Ili eĉ faris vetojn inter si, pri tio kiu el ili kuraĝus alparoli min. Ili ankaŭ volis helpi min kun mia ĉina lingvo, sed tio estis malfacila, ĉar ilia angla ne sufiĉis. Mi povis aserti, ke, tri monatojn antaŭ la vojaĝo hejmen, mi jam bone parolis la ĉinan.»

Ekde la 15–a de julio Raĥel denove estas hejme. Ekde septembro ŝi vizitas la *Institut Supérieur de Traducteurs et d'Interprètes* en Bruselo, kie ŝi studas la ĉinan kaj la anglan lingvojn.

(Grenzecho, 28.07.2014)

Algemene vergadering 12/9/2015 14 u lokalen LVS Frankrijklei 140 Antwerpen

1) **Goedkeuring verslag buitengewone algemene vergadering van april 2015 te Antwerpen**
2) **Werkplan 2016**
3) **budget 2016**
4) **Esperanto centrum - toekomst - Hodler**

SAVU NIAN DOMON

(aŭ helpu nin aĉeti alian)

Depost 1981 **Flandra Esperanto-Ligo** (FEL) kaj la loka klubo **La Verda Stelo** (LVS) disponas pri prestiĝa domo en la centro de Antverpeno. Ili luprenas tiun de Institucio Hodler (IH). Nun la estraro de IH decidas vendi tiun domon fine de 2016.

FEL kaj LVS preferas resti en Antverpeno por povi daŭrigi siajn aktivecojn (Monato, libroservo, eldonado, ...), por savi la arkivojn, la riĉan esplorbibliotekon kaj la literaturan kolekton "Rejna De Jong".

FEL kaj LVS havas ŝparkonton sed tio ne sufiĉas por kompensi la nunan valoron. Se ni ne akiros la bezonotan monsumon, ni aĉetos alian ejon.

Tial FEL kaj LVS serĉas solidarecon en la internacia movado.

Kiu povas subteni ? Iu ajn donaco bonvenas !

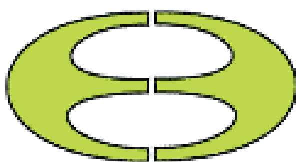
* *En Belgio* : Por donacoj ekde 40 eŭroj oni ricevas ateston por la impostoj. Nepre indiku "gift" kiel celo.

Kiu povus eventuale pruntedoni monon por limigita tempo ?

Evidente la estraro de FEL restas je via dispono por respondi ĉi rilatajn demandojn aŭ sugestojn : **savuniandomon@fel.esperanto.be**

Estraroj de FEL & LVS

Flandra Esperanto-Ligo
Frankrijklei 140
BE-2000 Antwerpen
Tel.: +32 32343400
Kontoj :
Ĉe UEA : fela-x
Aŭ banko : IBAN BE31 4025 5105 3155
BIC KREDBEBB

CLUBPROGRAMMA’S

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto plaatsvinden. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – La Verda Stelo, Esperanto Antwerpen vzw
Alle programma’s hebben plaats in het *Esperantohuis*,
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20 u.00. Iedereen is welkom. Elke vrijdagavond is er een bijeenkomst.
Het programma zal tijdig verschijnen op volgende webstek:
http://esperanto-antwerpen.weebly.com/.
vrijdag 3 juli: Ni akceptos **Geomar Martinez Perez** el Kubo, kiu rakontos interesajn informojn pri *Kubo, la plej granda el la Antiloj*. La saman vesperon ni ankaŭ bonvenigos Alex Mikishev, kiu restadas iom da tempo en Belgio pro misio en la ULB.
We ontvangen een bezoeker Geomar Martinez Perez uit Cuba, hij zal ons interesante informatie geven over Cuba, het grootste eiland van de Antillen. Dezelfde avond verwelkomen we ook Alex Mikishev, die enige tijd in België verblijft voor een missie aan de ULB.

BRUGGE- Paco kaj Justeco
Informatie: heidi.goes@gmail.com.
Meerdere leden van Paco kaj Justeco zijn op een of andere wijze betrokken bij het wereldcongres dat deze zomer in Rijsel plaatsvindt (25 juli - 1 augustus). Daardoor bleef weinig ruimte over voor het clubprogramma.
Op *maandag 27, dinsdag 28 en woensdag 29* juli 2015 komt een grote groep vanuit Rijsel naar Brugge voor een toeristische uitstap. Onze leden zijn welkom. Er vertrekken stadswandelingen omstreeks 10 u. aan het **Bargeplein** (parking toeristenbussen); om 12 u.30 is er een groepsmaaltijd in De Halve Maan (Walplein).
Boottocht op de reien in de namiddag (voorzien om 14 u.45, **hoek Dijver-Nieuwstraat**): nog enkele plaatsen beschikbaar. Wie wil meevaren zich aanmelden bij 050 / 33 00 04, roland.rotsaert@gmail.com.
Midden juli wordt nog een circulaire met de laatste informatie aan de groepsleden gestuurd.

Brussel – Esperantista Brusela Grupo
www.esperantobruselo.org
Vergaderplaats: *gebouw Van Maerlant* (hoek van de gelijknamige straat en de Belliardstraat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij het metrostation Maalbeek). Elke woensdag van 18 u.30 tot 20 u.00.
Aangezien dit gebouw tot de Europese Instelling behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden. Contact: Françoise Pellegrin,
e-mail: fransuaz@esperantobruselo.org - tel.: 02 / 358 27 28.

Dilbeek
Konversacia rondo, plej ofte la unuan sabaton de la monato, *Ontmoetingscentrum Westrand,* Kamerijkstraat 46, 1700 Dilbeek,
ekde 14 u.00 ĝis 16 u.00 en salono club 1.
Pro organizaj kialoj bonvolu anonci vin ĉe Lydia Buyst.
Por pliaj informoj: Lydia Buyst 054 / 33 01 51; www.westrand.be.

Gent – La Progreso
http://www.esperanto./gent
Iedere vierde vrijdag van de maand is er een clubvergadering in ons lokaal *La Progreso* , Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge.
Inlichtingen bij Katja Lödör, tel 19 / 230 16 77 of 09 / 221 10 02.

Nacongres te Gent van 1 tot 6 augustus met uitstappen naar Ieper, Antwerpen en Brussel - **postkongreso** en Gent d*e la 1a ĝis la 6a de aŭgusto* kun ekskursoj al Ipro, Antverpeno kaj Bruselo.
zaterdag 1 augustus: **bierproefavond** in het Monasterium - **biergustuma vespero** en la Monasterium.
zondag 2 augustus: **stadsbezoek** vanaf 9 u.30 (samenkomst Sint-Baafsplein) - **urba vizito** ekde la 9.30a horo (rendevuo St-Baafsplein).
zaterdag 12 september: we nemen deel aan de **cultuurmarkt** op de Kouter te Gent - ni partoprenas al la **kulturbazaro** ĉe la Kouter en Gent.
zondag 20 september: de maandelijkse **cultuurvergadering** uitzonderlijk op verplaatsing. We bezoeken de Gallische Hoeve te Gent/Destelbergen. Afspraak om 14 u.30 aan de parking van Gasthof ‘t Haeseveld, Alfons Braeckmanlaan 430. Het bezoek duurt ongeveer twee uur en daarna is er gelegenheid om in ’t Haeseveld nog gezellig na te praten - la ĉiumonata **kulturkunveno** escepte okazos aliloke. Ni vizitos la *Gaŭla Farmbieno* en Gent/Destelbergen. Rendevuo je la 14.30a horo ĉe la parkejo de la Gastejo ‘t Haeseveld, Alfons Braeckmanlaan 430. La vizito daŭros pli malpli du horojn kaj poste estos ebleco je agrabla postbabilado en ‘t Haeseveld.

Kalmthout- La Erikejo
http://users.telenet.be/La.Erikejo/index.htm
La kunvenoj de La Erikejo okazos kiel kutime en la *Parochiecentrum* de Heide, inter la 20-22aj horoj.

KORTRIJK- Koninklijke Esperantogroep La Konkordo
www.esperanto-kortrijk.info.
Maandelijkse bijeenkomst in *Erfgoedhuis*, zaal Lessius, eerste verdieping, O.L.Vrouwstraat 45, Kortrijk (tel. 056 / 27 74 24) elke vierde dinsdag van de maand van 19 u.30 tot 21 u.30, niet tijdens juli en augustus. Indien de vierde dinsdag een feestdag is, dan op de derde dinsdag.
Contact vie e-mail piet.glorieux@gmail.com en esperantokortrijk@hotmail.com.

LEUVEN – Vespero 3000
http://www.esperanto.be/esperanto3000.
De bijeenkomsten hebben plaats in het *Cultureel Centrum. Romaanse Poort*, Brusselsestraat 63 , 3000 Leuven, vanaf
19 u.30; de lezingen beginnen om 20 u.00.

OOSTENDE -La Konko
17 tot 25 juli: 48e **ILEI Conferentie** (zie ook pagina 3).

PEER -Limburga esperanto-Asocio
La kunvenoj okazos en la *Kultura Centro* de Peer je la 8-a vespere.

TIENEN – La Hirundo
htttp://www.lahirundo.be
Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen,tel.: 016 / 81 52 46,
bert.boon@skynet.be of post@lahirundo.be
Bijeenkomst (Vespero): elke laatste maandag van de maand (behalve juli en augustus). Programma op aanvraag.

ISSN - 0772 - 540 afgiftekantoor Antwerpen X
Tweemaandelijks tijdschrift
p/a Vlaamse Esperantobond 140
2000 Antwerpen

Contactadressen in Nederland

http://www.esperanto-nederland.nl/ned/regionale-groepen.php

ALKMAAR
Marijke Lathouwers, Kruiszwin 1205 NL-1788 LE Den Helder
tel. +31(0)223-643781, esperanto.alkmaar@gmail.com

EINDHOVEN
Jeannette Bosse Veld, Montgomerylaan 361 NL-5612 BH Eindhoven,
tel.+31(0)402 113 344, jeannette.bosse@tiscali.nl

FRIESLAND
Frisa Esperantista Rondo, Wiebren Akkerman, Westerein 14a
NL-8571 GB Harich, tel.+31(0)514 602 272, wiebrenakkerman@hetnet.nl

GRONINGEN & DRENTE
Nelly Kiel-Klunder, G. Sterringastraat 60 NL-9728 VV Groningen,
tel. +31(0)505 251 436, nrkielklunder@hotmail.com

HAARLEM
Corrie Kwantes, Marnixstraat 57 NL-2023 RB Haarlem,
tel. +31(0)235 276 561

HELMOND
Toine Gremmen, Nassaustraat 3 NL-5707 HL Helmond,
tel. +31(0)492 544 472, info@twangremmen.nl

NIJMEGEN
Klubo Zamenhof ,Jan Bemelmans, Zwanenveld 2287
NL-6538 PS Nijmegen, tel. +31(0)243 882 926

ROTTERDAM
Esperantoclub Merkurio , Atie van Zeist, Park Vossendijk 331
NL-3192 XG Hoogvliet, tel. +31(0)104 161 449, moerbeek@gmail.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo
Frankrijklei, 140, B- 2000 Antwerpen, tel. 03 / 234 34 00
info@fel.esperanto.be, www.esperanto.be

Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara
Asocio p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 / 234 34 00
fleja@esperanto.be

ILEI-Belgio (Esperanto leraars): Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende,
tel.: 0486 / 36 23 65, marc.cuffez@telenet.be

Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL)
Stein Hautekees, Rue des Rèches 20, B-5530 Yvoir,
post@sel-belgio.be , www.sel-belgio.be

Verdaj Skoltoj
ruelle de Thuin 20, B-6540 Lobbes, tel. 071 / 16 53 95 kaj 0485 / 517 552
info@verdajskoltoj.net, www.verdajskoltoj.net

Association pour l'Esperanto,
p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle), tel. + fax:
071 / 43 14 13, mardelforge@brutele.be, http://esperanto-wallonie.be/

Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten),
Lucien De Sutter, Stockholmstraat 49 bus 2, 8400 Oostende,
tel. 059 / 50 18 25

Esperanto Nederland, secretaris, p/a Ineke Emmelkamp
Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, tel. 050 / 571 88 42,
info@esperanto-info.nl

Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA
Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam,
tel.: 00 31 / 10 436 10 44, uea@inter.nl.net

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Ivo Vercammen
Ondervoorzitter:	André Staes
Secretaris:	*Nicky Janssen*
Penningmeester:	Marc Cuffez
Bestuursleden:	Griet Symoens, Cyreen Kockaert, Eddy Van den Bosch Henri Schutters

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN
Esperanto-Antwerpen, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen,
tel. 03 / 234 34 00, esperanto-antwerpen@esperanto.be
La Verda Stelo: jakvoschram@telenet.be

BRUGGE
Paco kaj justeco, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge,
tel. 050 / 67 51 78, heidi.goes@gmail.com

BRUSSEL
Françoise Pellegrin, Eiklaan 14, 1640 St-Genesius-Rode,
fransuaz@esperantobruselo.org, tel. +32 2 358 27 28
Laurent Loisse, Tir-aux-Pigeons 95 1150 Bruxelles,
tel. 02 / 770 11 71, sekretario@esperantobruselo.org

GENT
La Progreso, Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge,
tel. 09 / 230 16 77, gent@esperanto.be

KALMTHOUT
La Erikejo, Mireille Smet-Storms, Dogulaslaan 14, 2950 Kapellen,
tel.: 03 / 666 83 19, mireillestorms@hotmail.com

KORTRIJK
La Konkordo, Piet Glorieux, Pastoor Blanckestraat 8 bus 0201,
8610 Kortemark,
tel.: 051 / 62 39 28, piet.glorieux@gmail.com,
Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk,
tel. 056 20 07 96, esperantokortrijk@hotmail.com

LEUVEN
Esperanto 3000, Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille,
tel. 010 / 86 01 12, goris.r@skynet.be

LIMBURG
Limburgse Esperantovereniging
Henri Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer,
tel. 011 / 63 55 92, henri.schutters@skynet.be

DILBEEK
Lydia Buyst, tel. 054 / 33 01 51, lydia.buyst@scarlet.be

OOSTENDE
La Konko, Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende,
tel. 0486 / 36 23 65 (gsm), marc.cuffez@telenet.be

ROESELARE / TIELT zie **KORTRIJK**

TIENEN
La Hirundo <http://www.lahirundo.be> Info: Bert Boon,
Merelhof 8, 3300 Tienen, tel. en fax: 016 / 81 52 46, post@lahirundo.be
Bijeenkomst (Vespero): elke laatste maandag van de maand (behalve juli en
augustus). Programma op aanvraag.
Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.

TURNHOUT
Maria Dom, Tuinbouwstraat 14, 2300 Turnhout,
tel. 014 / 41 72 92, de.groot-dom@telenet.be

Met steun van het Vlaamse Gewest: giften van minstens 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar van belastbaar inkomen